

Pērļu zvejnieks

2013. gada septembris–oktobris

Priekšvārds

Labdien!

Krājumu kvalitāte allaž nodarbinājusi bibliotekāru prātus, vienlaikus apzinoties, cik jutīgs un dažādi traktējams ir šis jautājums. Lasīšanu kā būtisku un ikdienā nepieciešamu apzināmies skaidri, taču ne vienmēr spējam pamanīt un izvēlēties vērtīgāko, nozīmīgāko no jaunāko grāmatu klāsta. Kas ir vērtīga lasāmviela? Kā pamanām to, ko vēlamies izlasīt? Kurš ir noteicošais faktors grāmatu izvēlē, un kā padomiem uzticamies? Jautājums jautājuma galā, un ne uz vienu no tiem nav iespējams sniegt skaidru atbildi. Kā grāmatzinātne, tā literatūrzinātne izvirza kritērijus, pēc kuriem tiek vērtēta literatūra. Gadsimtu gaitā daudzi no tiem ir mainījušies, taču vēl aizvien eksistē pazīmes, pēc kurām tiek noteikts, cik vērtīga ir grāmata.

Sarunās ar bibliotekāriem **Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliotēku attīstības institūta Bibliotēku konsultatīvā centra (BKC)** darbinieki ir pārliecinājušies, ka trūkst padomdevēja kvalitatīvas literatūras izvēlē. Kā vienu no soļiem, lai īstais lasītājs atrastu īsto grāmatai, lai tiktu veiksmīgi risināts bibliotēku krājumu kvalitātes jautājums, BKC speciālisti piedāvā **jaunākās literatūras ceļvedi „Pērļu zvejnieks”**. Izdevumā ietverta gan oriģinālliteratūra, gan tulkotā literatūra, gan nozaru literatūra. Tās ir grāmatas, kuras uzskatām par ievērtības cienīgām, lai piedāvātu lasītājiem... un lasītu arī paši. Grāmatas, kuras ieraudzītas jaunizdevumu sarakstā, grāmatas, kuras ieteikuši izlasīt draugi, grāmatas, kuras par būtiskām uzskata kāda harizmātiska personība, grāmatas, kuras ieraudzītas Tautas grāmatu plauktā... Varbūt ir pārdroši visas izvēlētās grāmatas saukt par literatūras pērlēm, taču mūsu vēlme ir palīdzēt ieraudzīt plašajā jaunizdevumu klāstā ne tikai interesantāko, bet arī vērtīgāko. Bibliotēkas ir nozīmīgs spēlētājs sabiedrības lasītveicināšanā, cilvēku redzesloka paplašināšanā. Ceram, ka „Pērļu zvejnieks” būs labs palīgs gan bibliotēku krājumu kvalitātes uzlabošanā, gan lasītāju un bibliotekāru lasīšanas kultūras izkopšanā.

Ceļvedi iecerēts izdot reizi divos mēnešos. Izdevums katreiz piedāvās aptuveni 15 jaunākās grāmatas, lai rosinātu lasīt un diskutēt par tām. Katrai grāmatai dots īss bibliogrāfiskais apraksts, vāka attēls, ieskats grāmatas saturā un vērtējumā, saites uz tīmekļa resursiem par grāmatai un atslēgvārdi. Ceļvedī būs ne tikai grāmatas, bet arī citi vērtīgi izdevumi, piemēram, šajā numurā ir iekļauta klausāmgrāmata.

Ir bibliotēkas, kuras savās tīmekļa vietnēs publicē lasītāju recenzijas. „Pērļu zvejnieks” piedāvās BKC speciālistu viedokli par kvalitatīvu literatūru. Esam pārliecināti, ka izdevums būs noderīgs Latvijas bibliotekāriem. Ikviens ir aicināts izteikt ieteikumus ceļveža tālākajai attīstībai.

„Pērļu zvejnieka” veidotāji

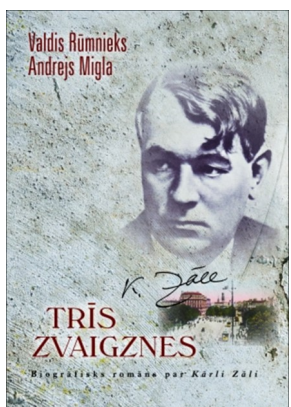

Ikstena, Nora. *Dievmātes draudzene.* Rīga : Dienas Grāmata, 2013. 127 lpp.

„Devusies dēkā uz Gruziju, sastapu draudzeni uz mūžu. Dievmātes draudzeni. Bet kājas aizvien tai pašā – dzimtenes un valodas medū.” (Fragments no grāmatas.)

[Turpinājums interesentiem.](#)

Tagi: ceļojumu apraksti, Gruzija, latviešu proza

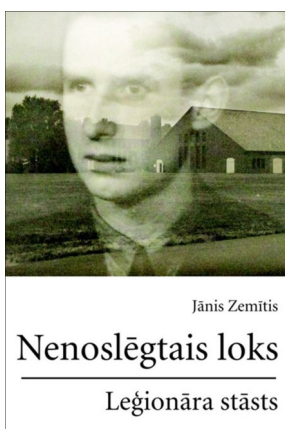

Rūmnieks, Valdis, Migla, Andrejs. *Trīs zvaigznes : biogrāfisks romāns par Kārlī Zāli.* Rīga : Zvaigzne ABC, 2013. 448 lpp.

„Ek, vai tas nav Dieva pirksts, ka viņš, Kārlis Zāle, te sēž gluži tuvu varenajai Volgai un tikko ir apēdis milzonīga sama cepeti. Viņš nenodarbosies ar sīkumiem. Viņš iedzīs plašumu katrā māla pikā, katrā akmenī, lai ir, kur domām lidot un cilvēkam elpot. Ja viņš to nespēs, lai viņu izžāvē, saberž putekļos un izkaisa Volgā samiem par barību.” (Fragments no grāmatas.)

[Turpinājums interesentiem.](#)

Tagi: biogrāfiskā proza, Kārlis Zāle, latviešu proza

Zemītis, Jānis. *Nenoslēgtais loks.* Rīga : Mansards, 2013. 304 lpp.

Zemīša pierakstu vērtība ir tajā, ka tie veikti drīz pēc notikušā. Atmiņām tas piešķir autentiskumu un ticamību, jo citi laikabiedri, rakstot savas atmiņas par Otrā pasaules kara gaitām ar krietni lielāku laika atstatumu, lielākoties apkrāvuši tās ar „spriedelējumiem par lielo politiku”. Zemītis bez didaktikas runā tikai par to, ko pats pieredzējis.

[Turpinājums interesentiem.](#)

Tagi: dienasgrāmatas, latviešu karavīri, Otrais pasaules karš, Vācija

Pujāts, Marts. *Nāk gaismā pati lampa.* Rīga : Mansards, 2013. 38 lpp.

„Šaisdienās dzejai brīva vaļa. Atliek ko adekvāti nodrukāt sējumiņā, kas izskatās pēc dzejas grāmatas. No otras puses, tas nozīmē gāzt teju visu atbildību uz lasītāja kamiešiem – tad nu skaties pats, tā sakot. Marts Pujāts, pēc ilgiem laikiem nodrukājis trešo dzejgrāmatu, šķietas esam no tiem „dzejniekiem”, kas paši joprojām domā, kas tā „dzeja” tāda ir, un tas nav sliktākais no variantiem, jo viņš tiešām domā.” (Ieva Kolmane.)

[Turpinājums interesentiem.](#)

Tagi: dzeja, latviešu dzeja, latviešu mūsdienu dzeja

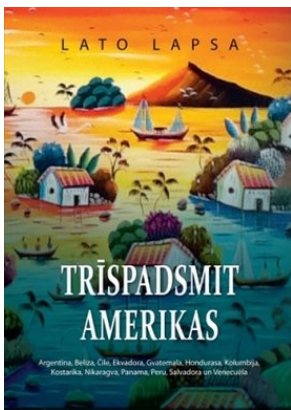
Bērziņš, Māris. *Gütemorgens*. Lasa Ēriks Vilsons. Rīga : Mansards, 2013.

1 CD. (Klausāmgrāmata).

„2006. gada Prozas lasījumos „Gütemorgens” pirmo reizi izskanēja publiski. Diemžēl pats toreiz pasākumā piedalīties nevarēju, tādēļ palūdzu aktieri Ēriku Vilsonu nolasīt pāris „Gütemorgena” stāstiņus, ko viņš arī veiksmīgi izdarīja. Biju pat speciāli sagādājis T-kreklu ar uzrakstu „Gütemorgens”, lai Ērikam uzstājoties vieglāk iejusties viņa tēlā – lai Gütemorgena gars pieķeras viņam un viņš – Gütemorgenam. Šis sadzīves maģijas rituāls, manuprāt, izdevās visā pilnībā. Un, lūk, pagājuši gadi, un Ēriks Vilsons jau visu „Gütemorgenu” ir ierunājis audio diskā. Ceru, ka viņa talantīgais lasījums, kas veikts sadarbībā ar izdevniecību „Apostrofs”, pacilās sirdis un prātus lasītājiem... atvainojos, klausītājiem. Prieks!” (Māris Bērziņš.)

[Turpinājums interesentiem.](#)

Tagi: absurds, humors, klausāmgrāmatas

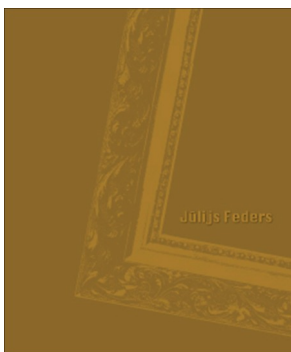

Lapsa, Lato. *Trīspadsmīt Amerikas*. Rīga : Dienas Grāmata, 2013. 456 lpp.

„Trīspadsmīt Amerikas – Argentīna, Beliza, Čīle, Ekvadora, Gvatemala, Hondurasa, Kolumbijsa, Kostarika, Nikaragva, Panama, Peru, Salvadora, Venecuēla. Nekur citur neesmu tik spilgti saskatījis gan to, ka ikvienam cilvēkam, zemei un pasaules daļai ir savs liktenis, gan to, ka ir, patiešām ir iespējams ja ne šo likteni pārrakstīt, tad vismaz tam stāvēt pretim.” (Lato Lapsa.)

[Turpinājums interesentiem.](#)

Tagi: Argentīna, Beliza, ceļojumu apraksti, Čīle, Ekvadora, Gvatemala, Hondurasa, Kolumbijsa, Kostarika, Nikaragva, Panama, Peru, Salvadora, Venecuēla, latviešu proza

Jūlijs Feders. Rīga : Neputns, 2013. 303 lpp.

„Ar gleznotāja Jūlija Federa (1838–1909) gleznām man ir īpašas attiecības. Tā kā esmu dzimis Līgatnē, bet uzaudzis Siguldā, man allaž šķitīs, ka viņa gleznotajās Gaujas senlejas un citu vietu ainavās es saskatu kaut ko vairāk nekā citi. Lai gan patiesībā ir kaut kā pretēji – 100 gadu senā pagātnē gleznotajās ainās pat koku ir mazāk nekā manā bērnībā, un tas, ka „viss ir kā dzīvē”, ir ne jau manu acu, bet mākslinieka meistarības nopelns. Beidzot lieliskajam, Rīgā dzimušajam ainavistam ir veltīta ne vien Rīgas Birzā skatāma izstāde, bet arī „Neputna” apgādā iznākusi grāmata ar bagātīgu ieskatu viņa darbos un dzīves gājumā.” (Pauls Bankovskis.)

[Turpinājums interesentiem.](#)

Tagi: latviešu glezniecība, mākslas albumi

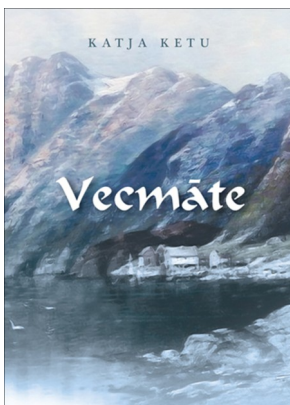

Bolanjo, Roberto. *2666*. No spāņu val. tulk. Dace Meiere. Rīga : Zvaigzne ABC, 2013. 1120 lpp.

Literāro balvu birums, sajūsmināti kritiķi, daudzsološas atsauksmes un secinājums – „2666” jau tagad ir kļuvis par literatūras klasiku, turklāt par klasiku, ko ar baudu lasa gan smalki literatūras gardēži, gan vienkāršie lasītāji. Tie, kas uzgavilēja, pirmo reizi turot rokās latviskoto Džoisas „Ulisu”, tie, kas ar baudu lasījuši Markesa, Grasa, Borhesa, Dēblīna un Kortāsara darbus, tie, kurus interesē pasaules literatūras pērles un dimanti, – šī ir grāmata, kuru lasīsiet, apspriedīsiet un pārlasīsiet.

[Turpinājums interesentiem.](#)

Tagi: čīliešu literatūra, detektīvs, filosofiskais romāns, literatūra spāņu valodā, politiskais romāns, trilleris, vēsturiskais romāns

Ketu, Katja. *Vecmāte*. No somu val. tulk. Maima Grīnberga. Rīga : Dienas Grāmata, 2013. 304 lpp.

„Katja Ketu neglaimo lasītāja estētiskajām jūtām un izmanto tiešu un nepieradinātu valodu (nekādu eifēmismu!), kas arī ir viens no galvenajiem grāmatas trumpjiem, jo prasmīgi ievēl lasītāju laikmeta, zemes un galvenās varones skaudrajā realitātē, kur nav vietas romantikai, vājumam vai skaistām apcerēm. „Vecmāte” pietuvojas gandrīz vai dzīvnieciskai, pirmatnējai un instinktīvai pasaules izjūtai – sievietes ir māfītes, vīrieši – tēviņi, un viņi kopojas, nevis mīlējas, bet tas ir dabiski, brīvi un pieder pie lielā dzīvības cikla, jo arī „visās malās smaržo zemesmātes putekļainā, sīkstā dzemde” (36) un dzirdamas „jūras elsas, kas starp divām klintīm apimst rāmā elpā” (114). Arī mīlestība tēlota tāda pati – instinktīva, racionāla prāta apsvērumu neiegrožota un tieši tāpēc – spēcīga kā stihija.” (Anna Andersone.)

[Turpinājums interesentiem.](#)

Sk arī Antonijas Skopas-Šlāpinas recenziju „Asinsdarbi” literatūras žurnāla „Latvju Teksti” 2013. gada 5. numurā.

20. novembrī plkst. 18.00 Katja Ketu viesosies Ziemeļu Ministru padomes birojā Rīgā (Marijas ielā 13/3, Berga Bazārā).

Tagi: Lapzeme, Otrais pasaules karš, Somija, somu literatūra, somu proza

Kivirehks, Andrus. *Skaistais dzīvnieks*. No igauņu val. tulk. Maima Grīnberga. Rīga : Mansards, 2013. 228 lpp.

„Kivirehks raksta par sabiedrību, par cilvēku un, galvenais – par viņa domāšanu un darbību. Nevīlus prātā nāk Ernsts Kasīrers un viņa simboliskais dzīvnieks (*animal symbolicum*) – visa esamība mūsdienās mums paliek nezināma, un, kas zina, vai maz kādreiz esam zinājuši par šo esamību, ja reiz visu uztveram simbolos, kas attālina no realitātes. Varbūt mēs realitāti tā arī nekad neesam apjautuši, vien dzīvojuši ilūzijā par to, domājot, ka tā ir patiesa? Un vai tas, ko nomaskētu mums piedāvā Kivirehks, ir patiesība? Pasauli un cilvēkus tajā vieno pieredze, ko nododam tik dažādo simbolu veidā. Pieredze, kas apvieno visu iepriekš zināmo, saprasto, atklāto. Bet, ņemot vērā to, ka pasaules aina līdz ar jaunu pieredzi nepārtraukti mainās, mainās arī realitāte (vai nerealitāte), mainās cilvēks tajā, mainās vērtības. Tātad arī šodienas patiesība, ja tāda vispār eksistē, rīt jau var būt cita.” (Baiba Kauliņa.)

[Turpinājums interesentiem.](#)

Tagi: absurds, groteska, humors, igauņu literatūra, igauņu proza, ironija, satīra, stāsti

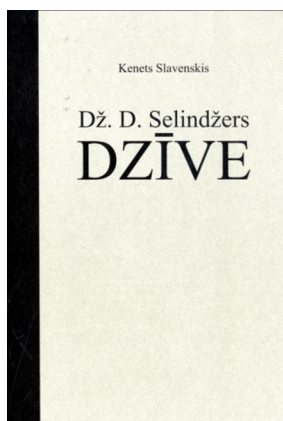

Mičels, Deivids. *Jākoba de Zūta tūkstoš rudenī*. No angļu val. tulk. Ingūna Beķere. Rīga : Zvaigzne ABC, 2013. 552 lpp.

Rakstniekam Mičelam ir runas defekts, viņš stostās. Grāmatā, kur noris divu kultūru saskarsme, personāži daudz stomās – ne tikai tāpēc, ka viņi pilnībā nepārzina viens otra valodu, bet bieži vien viņiem nav skaidra arī vārdu nozīme.

[Turpinājums interesentiem.](#)

Tagi: britu literatūra, britu proza, Japāna

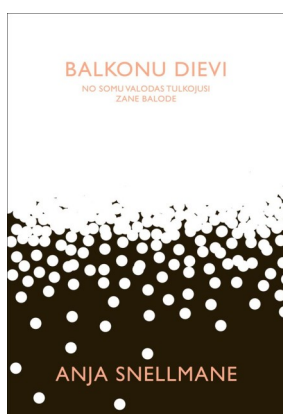

Slavenskis, Kenets. *Dž. D. Selindžers. Dzīve.* No angļu val. tulk. Aija Uzulēna. Rīga : Dienas Grāmata, 2013. 479 lpp.

„Slavenskis sniedzis no līdzšinējiem labāko priekšstatu par to, kāds īsti bijis Selindžers un kāpēc savu dzīvi viņš dzīvojis tā, kā dzīvojis... Ja vispār ir iespējams iztēloties Selindžeru atzīstam vājību pret kādu no grāmatām par sevi... tad Slavenskis varētu būt šis gadījums.” (Žurnāls „The Spectator”.)

[Turpinājums interesentiem.](#)

Tagi: amerikāņu literatūra, biogrāfijas, Dž. D. Selindžers

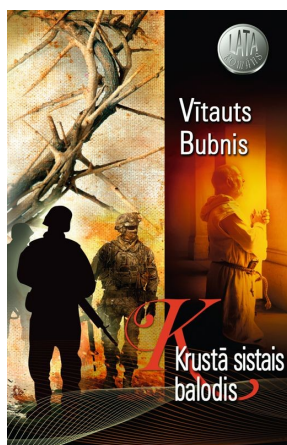
Snellmane, Anja. *Balkonu dievi.* No somu val. tulk. Zane Balode. Rīga : Mansards, 2013. 262 lpp.

„Uz grāmatas vāka minēts, ka „autore liek lasītājam pašam vaicāt, kam ir taisnība”, bet līdz ar romāna noslēgumu nevarētu secināt, ka šis izteikums ir absolūti patiess – autore zemtekstos norāda, kurā pusē viņa ir, kā arī pasaka, ka instinktīvais joprojām paliek cilvēkā. Kā esot teikts somu iknedēļas laikraksta „Kansan Utiset” recenzijā: „Somi ļauj savām atvasēm uzaugt vientulībā.” Bet arī šim apgalvojumam grāmatas kontekstā nevar īsti piekrist, jo tiek rādīta viena šāda ģimene, turklāt spilgtā sastatījumā ar musulmaņu ģimenes un kopienas attiecībām.”

(Anastasija Orehova.)

[Turpinājums interesentiem.](#)

Tagi: imigranti, multikulturālisms, musulmanisms, Somija, somu literatūra, somu proza

Bubnis, Vītauts. *Krustā sistais balodis.* No lietuviešu val. tulk. Daina Avotiņa. Rīga : Lauku Avīze, 2013. 272 lpp. (Lata romāns).

„Vai šis ir labākais no maniem 15 romāniem... Tas ir retorisks jautājums rakstniekam. No astoņiem romāniem, kas tapuši neatkarības laikā, es pats šo tiešām uzskatu par labāko.” (Vītauts Bubnis.)

[Turpinājums interesentiem.](#)

Tagi: cilvēks karā, Dienvidslāvija, lietuviešu literatūra, lietuviešu proza

Sastādītāja: Liega Piešiņa, liega.piesina@lnb.lv

Literārā redaktore, korektore: Māra Jēkabsone

Maketētāja: Kristīne Deksnē

Rīga, 2013

© Latvijas Nacionālā bibliotēka